

แนวทางการดำเนินงาน

กิจกรรมบริหารจัดการป่า
โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

“... เจ้าหน้าที่ย่ำไม้ควรจะต้องปลุกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน
แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลุกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และ
รักษาต้นไม้ด้วยตนเอง” *

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานไว้เป็นทฤษฎีการพัฒนาด้านป่าไม้
โดยปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่ประชาชน
ณ หน่วยพัฒนาด้านน้ำทุ่งจ้อ พ.ศ. 2519

*ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.) 2540.ทฤษฎีการพัฒนาพื้นฟูป่าไม้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ,
ในแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
กรุงเทพฯ ฯ

คำนำ

ตามที่กรมป่าไม้โดยสำนักจัดการป่าชุมชนได้พิจารณาจัดสรรแผนงานและงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ลงสู่ส่วนภูมิภาคโดยมอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ แต่ละจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดได้แก่ กิจกรรมเตรียมความพร้อมของคน และชุมชน กิจกรรมเตรียมพื้นที่โดยการมีส่วนร่วม การจัดตั้งป่าชุมชน และกิจกรรมบริหารจัดการพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ให้หมู่บ้านเป้าหมายที่มีพื้นที่อยู่ในเขตป่าหรือพื้นที่โดยรอบป่า ได้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ในท้องถิ่นของตนเองในรูปแบบการจัดการป่าชุมชน ทั้งนี้กรมป่าไม้ได้สนับสนุนทั้งด้านวิชาการ ได้แก่ ฝึกอบรมให้ความรู้และการปฏิบัติการโดยการจัดตั้งป่าชุมชนโดยมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการร่วมกับผู้นำชุมชนจัดทำแผนการดำเนินงานบริหารจัดการพื้นที่ป่าของตนเอง รวมทั้งการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ เพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกรมป่าไม้ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สำนักจัดการป่าชุมชนจึงได้รวบรวมแนวทางการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมหมู่บ้านเป้าหมายให้เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากกรมป่าไม้ได้อย่างถูกต้อง และรวบรวมหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน เป็นรูปแบบเดียวกันเพื่อสะดวกในการติดตามผลการดำเนินงาน และการรวมสรุปเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐของหมู่บ้านเป้าหมายป่าชุมชนของกรมป่าไม้ให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป

สำนักจัดการป่าชุมชน
กันยายน 2549

สารบัญ

แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชน

- แนวทางการสำรวจข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ 1
- แผนภูมิการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการป่า โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ 3
- การประชุมประชาคมเพื่อกำหนดกิจกรรมบริหารจัดการป่า พัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ และคัดเลือกโดยคณะกรรมการป่าชุมชน 4

แนวทางสำหรับชุมชนในการดำเนินงาน

- แนวทางปฏิบัติสำหรับชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการป่า โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ 8
- การดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนและประชาชน 9
- คณะกรรมการป่าชุมชน 10
- กิจกรรมบริหารจัดการป่าและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้และกรรมการผู้รับผิดชอบ 11
- แสดงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป่าชุมชน 12
- การขออนุมัติจ้างประชาชนปฏิบัติงาน 15
- การขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง 16
- หน้าที่ของกรรมการด้านจัดซื้อ/จัดจ้าง 17
- หน้าที่ของกรรมการด้านการเงินและบัญชี 18
- รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 23

ภาคผนวก

- ภาคผนวก 1 หนังสือกระทรวงการคลัง เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน 1-1
- ภาคผนวก 2 ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วย การควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้ พ.ศ. 2549 2-1

แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชน

แนวทางการสำรวจข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

การส่งเสริมให้คำแนะนำชุมชนเป้าหมายประชุมประชาคมเพื่อกำหนดกิจกรรมบริหารจัดการป่าและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ที่เหมาะสมตามสภาพของหมู่บ้านนั้นๆเจ้าหน้าที่รับผิดชอบควรสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

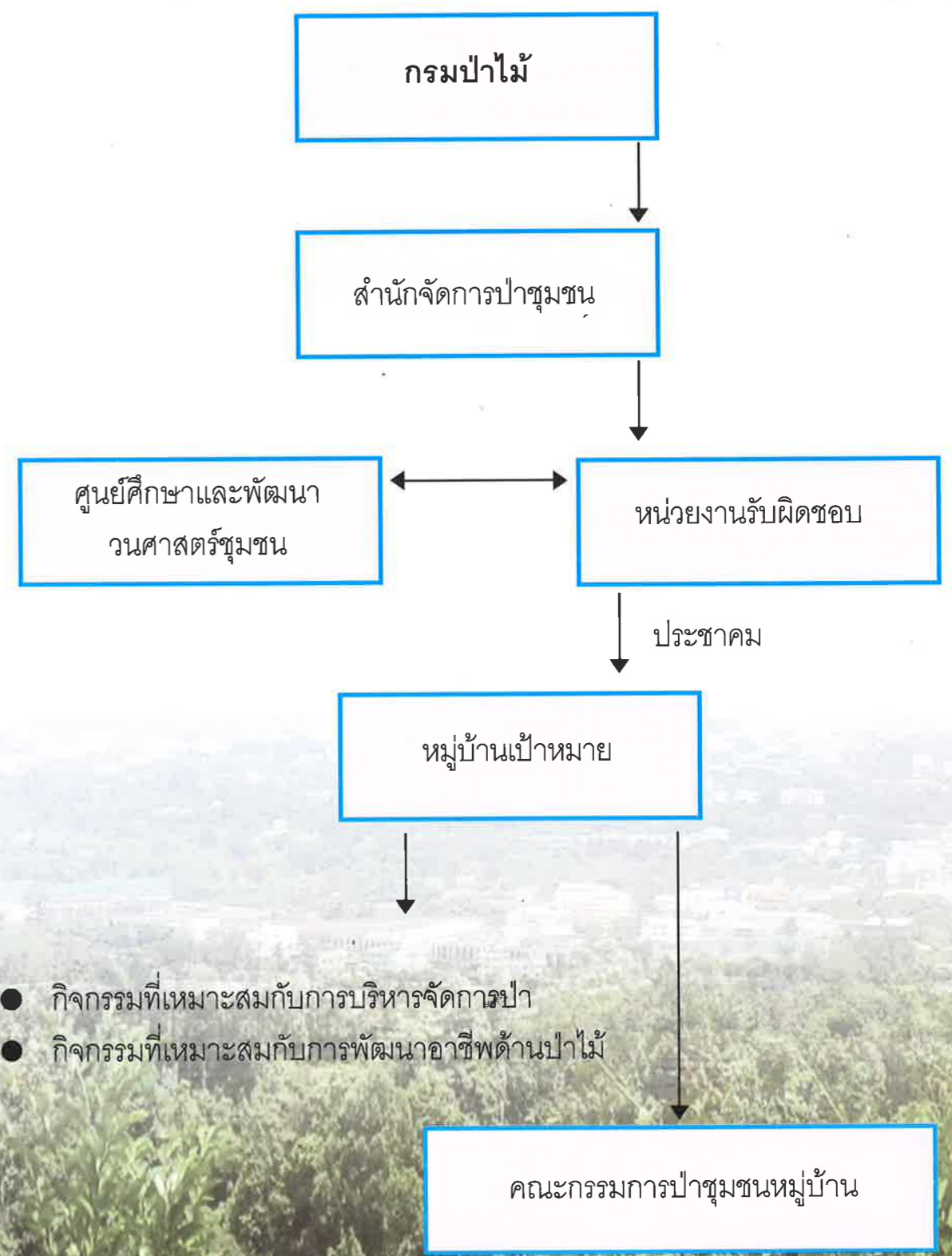
1. ประวัติของหมู่บ้าน (อายุของชุมชน การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของประชาชน พัฒนาการของชุมชนเกี่ยวกับการคมนาคม การตั้งถิ่นฐาน ผลกระทบจากการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปัญหาความเดือดร้อนที่เป็นผลจากการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปัจจุบันนี้ยังมีปัญหาหรือไม่ และชาวบ้านมีทางแก้ไขปัญหาอย่างไร)
2. สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน (การตั้งบ้านเรือน จำนวนประชากร การย้าย เข้า-ออก การประกอบอาชีพ การปลูกพืชระยะสั้นในฤดูร้อน การหาของป่า* มีหรือไม่มี จำนวนเท่าไร ทำเป็นอาชีพหรือใช้สอยในครัวเรือน รายได้จาก การหาของป่าวันละเท่าไร)
3. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้าน
  - มีการกำหนดพื้นที่ป่าไม้ใช้สอย ป่าอนุรักษ์ชัดเจนหรือไม่ ใครเป็นผู้กำหนด
  - คณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ดูแลทรัพยากรป่าไม้หรือไม่ อย่างไร (มีการประชุมปีละกี่ครั้ง การกำหนดกิจกรรมใครเป็นผู้กำหนดกิจกรรมในรอบปีมีอะไรบ้าง มีการสรุป ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร)
  - ในหมู่บ้านมีกฎระเบียบของชุมชนเพื่อให้ประโยชน์จากป่าหรือไม่ มีอะไรบ้าง ใครเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบ
  - บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าไม้มีหรือไม่ มีอะไรบ้าง ประชาชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบมากน้อยเพียงใด ผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบเป็น คนในหมู่บ้านหรือบุคคลภายนอก ลักษณะการฝ่าฝืนมีมากหรือไม่ มีลักษณะการฝ่าฝืนอย่างไร
  - ปัญหาการทำหน้าที่ของกรรมการหมู่บ้านในการดูแลรักษาป่าไม้มีอะไรบ้าง
  - แนวทางการแก้ไขเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ในการดูแลรักษาป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของป่า เช่น เศษไม้ ครั่ง น้ำมันจากต้นไม้ สัตว์เล็ก พืชสมุนไพร อาหารในป่า (หน่อไม้ เห็ด) เป็นต้น

4. ในหมู่บ้านมีวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวกับป่าไม้ การรักษาป่าไม้ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวกับป่าไม้หรือไม่ ประเพณีนั้นทำอย่างไร ในช่วงเวลาไหน
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน
  - การกำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ควรเป็นบทบาทของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนเป็นผู้กำหนด เพราะเหตุใด
  - คนกับป่าสามารถอยู่ร่วมกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
  - อำนาจการกำหนดกฎระเบียบการใช้ทรัพยากรป่าไม้และการดูแลทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน ควรเป็นความรับผิดชอบของผู้ใด ควรมีรูปแบบการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนร่วมกันอย่างไร เพราะเหตุใด
  - ควรอนุญาตให้หาประโยชน์จากป่าไม้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
  - ปัจจุบันนี้หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรักษาป่าหรือไม่ เพียงใด
  - ชาวบ้านหรือองค์กรชุมชนมีปัญหาอุปสรรคในการไปมีส่วนร่วมในการรักษาป่าหรือไม่ อย่างไร
  - ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
6. ผลผลิตจากป่าไม้ที่คนในชุมชนนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุด
7. บทบาทของหน่วยงานของรัฐ/เอกชนในการเข้ามาส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนมีหรือไม่ มีหน่วยงานใดบ้าง หน่วยงานนั้นๆ มีบทบาทอย่างไร

แผนภูมิที่ 1 การปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่
ในการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

การประชุมประชาคมเพื่อกำหนดกิจกรรมบริหารจัดการป่า พัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ และคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน

เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของหมู่บ้านเป้าหมายแล้ว จึงดำเนินการส่งเสริมให้หมู่บ้านเป้าหมายจัดประชุมประชาคม เพื่อให้สมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการบริหารจัดการป่าและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ เพื่อขอรับเงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน และเลือกคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่และมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน และใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับให้เกิดประโยชน์ในการบำรุงรักษาป่า โดยกิจกรรมที่จะดำเนินการควรมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่างกิจกรรมที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการป่า

1. กิจกรรมจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์
  - 1.1 ป้ายแสดงแนวเขต
  - 1.2 ป้ายชื่อป่าชุมชน
  - 1.3 ป้ายประชาสัมพันธ์กฎระเบียบป่าชุมชน
  - 1.4 ป้ายสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น ป้ายชื่อพันธุ์ไม้
2. กิจกรรมบำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน
  - 2.1 ปลูกป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน(food bank) และพืชสมุนไพร
  - 2.2 ปลูกไม้ใช้สอย
  - 2.3 ปลูกเสริมป่าชุมชน
  - 2.4 ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ
3. กิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนเพื่อการศึกษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
  - 3.1 การปลูกหญ้าแฝก
  - 3.2 ฝายชะลอความชุ่มชื้นหรือฝายแม้ว
  - 3.3 ปรับภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ
  - 3.4 ทางเดินศึกษาธรรมชาติ
4. กิจกรรมดูแลรักษาป่าชุมชน
  - 4.1 ทำแนวเขตและหมายแนวเขตป่าชุมชน
  - 4.2 ทำทางตรวจการ และแนวกันไฟ
  - 4.3 การลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า
5. กิจกรรมจัดการป่าตามความเชื่อและศาสนา เช่น การบวชป่า

ตัวอย่างกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้

1. การพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ ด้านการปลูกไม้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้แก่
  - 1.1 การปลูกหวาย
  - 1.2 การปลูกไผ่
  - 1.3 การปลูกไม้ทำฟืน เช่น การปลูกไม้โกงกาง การปลูกไม้สะแก ฯลฯ
  - 1.4 การปลูกปอสาเพื่อทำกระดาษ
  - 1.5 การปลูกไม้หอม ได้แก่ ไม้กฤษณา ไม้อบเชย ไม้หอม ฯลฯ
  - 1.6 การปลูกไม้เพื่อทำสีย้อมผ้าตามธรรมชาติ
  - 1.7 การปลูกไม้เพื่อทำรูป
  - 1.8 การเพาะกล้าไม้ขาย
  - 1.9 การปลูกไม้เศรษฐกิจ
  - 1.10 การปลูกต้นไม้เพื่อซูดล้อม

ฯลฯ
2. การพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ ด้านการทำประดิษฐ์กรรมจากไม้ขนาดเล็ก
  - 2.1 การทำของที่ระลึก
  - 2.2 การทำเครื่องใช้
  - 2.3 การแกะสลัก
  - 2.4 เฟอร์นิเจอร์

ฯลฯ
3. การพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ ด้านการเก็บหาผลิตภัณฑ์ป่าไม้และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่า
  - 3.1 การเก็บเห็ดป่า
  - 3.2 การเก็บหาของป่า
  - 3.3 การเก็บสมุนไพร
  - 3.4 การเก็บพืชผักป่า และไม้กินได้
  - 3.5 การเก็บกระวาน กานพลู เระว ก่ายาน

- 3.6 การเก็บหน่อไม้
- 3.7 การเก็บดอกไม้กวาด (กึ่ง) เพื่อทำไม้กวาด
- 3.8 การเลี้ยงผึ้ง
- 3.9 การเลี้ยงผึ้ง
- 3.10 การกำจัดปลวกจากไม้เป็นและไม้ตาย
- 3.11 การกำจัดโรคคราและแมลงจากพื้นที่สวนป่า
- 3.12 การเลี้ยงหนอนไม้ไผ่

ฯลฯ

4. การพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
  - 4.1 การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
  - 4.2 Home stay
  - 4.3 การจำหน่ายของที่ระลึก (จัดทำและจำหน่าย) จากป่า
  - 4.4 การเก็บถนอมอาหาร
  - 4.5 การนวดไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

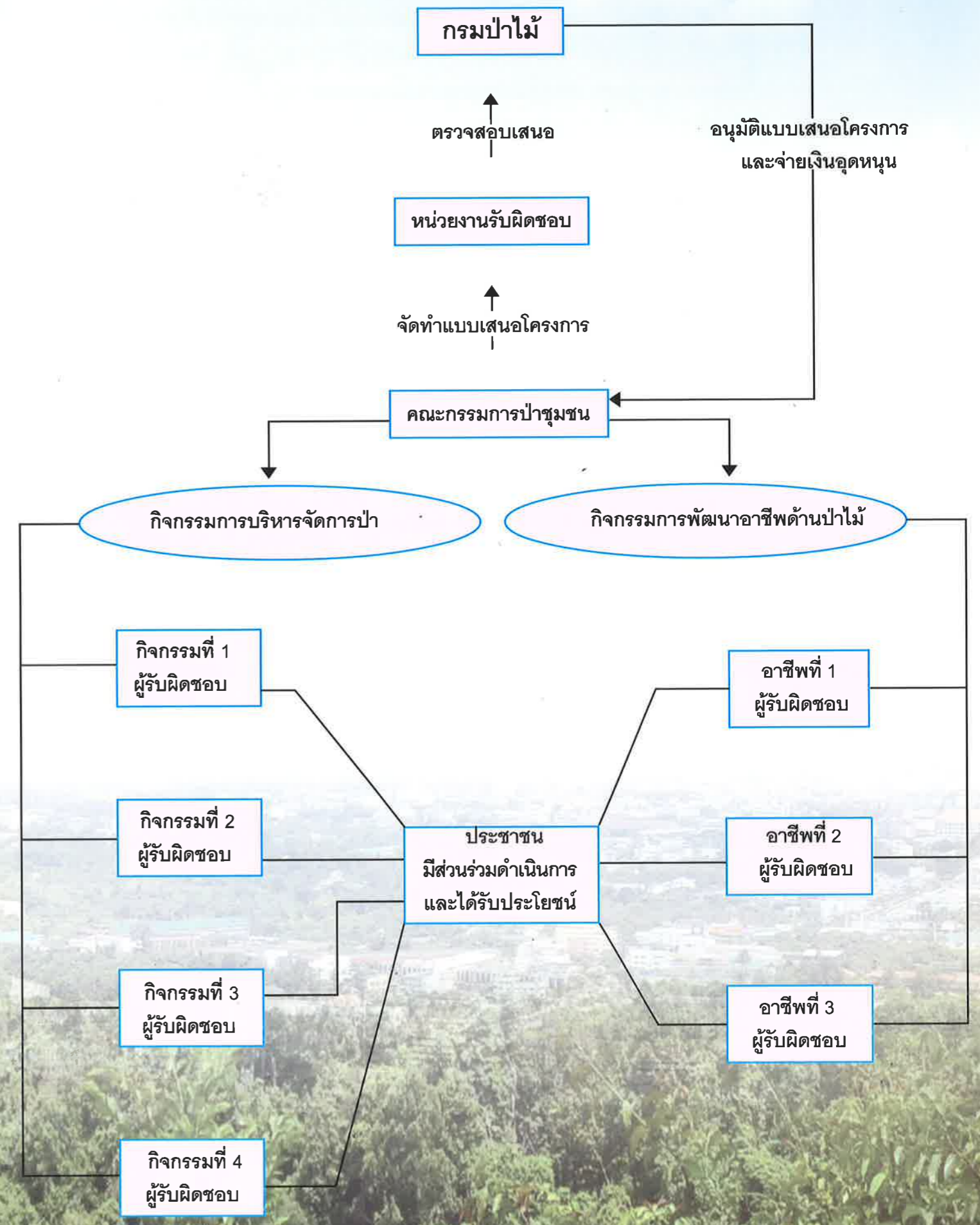
ฯลฯ

แนวทางสำหรับชุมชนในการดำเนินงาน

แนวทางปฏิบัติสำหรับชุมชน ในการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการป่าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

เมื่อหมู่บ้านเป้าหมายโดยการสนับสนุนจากหน่วยงานรับผิดชอบของกรมป่าไม้จัดประชุมประชาคม จนได้ข้อสรุปในเรื่องกิจกรรมที่จะดำเนินการบริหารจัดการป่า และการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ และคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชนของหมู่บ้านแล้วคณะกรรมการนี้จะมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานเมื่อกรมป่าไม้อนุมัติเงินอุดหนุนให้กับหมู่บ้านในการดำเนินงานบริหารจัดการป่า และการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษา และใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยมีขั้นตอนดังนี้

แผนภูมิที่ 2 การดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนและประชาชน

แบบฟอร์มที่ 1 คณะกรรมการป่าชุมชน

ที่ประชุมประชาคมบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....มีมติให้ตั้งคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อเป็นตัวแทน
ในการดำเนินกิจกรรมด้านป่าชุมชนของหมู่บ้านดังมีรายชื่อดังนี้

1. ประธานกรรมการป่าชุมชน.....
2. รองประธานป่าชุมชน(ด้านบริหารจัดการป่า).....
3. รองประธานป่าชุมชน(ด้านพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้).....
4. กรรมการ(ด้านบริหารจัดการป่า).....
5. กรรมการ(ด้านพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้).....
6. กรรมการด้านการเงินและบัญชี.....
7. กรรมการด้านจัดซื้อ/จัดจ้าง.....
8. กรรมการและเลขานุการ.....

แบบฟอร์มที่ 2 กิจกรรมบริหารจัดการป่าและพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ และกรรมการผู้รับผิดชอบ

กิจกรรม	กรรมการป่าชุมชน
บริหารจัดการป่า	รองประธานป่าชุมชน (ด้านบริหารจัดการป่า)
1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์	กรรมการ
2. บำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน	กรรมการ
3. พัฒนาป่าชุมชนเพื่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
4. ดูแลรักษาป่าชุมชน	กรรมการ
5. บวชป่า	กรรมการ
6.	
พัฒนาอาชีพด้านป่าไม้	รองประธานป่าชุมชน(ด้านพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้)
1. อาชีพการปลูกไม้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ	กรรมการ
2. อาชีพประดิษฐ์กรรมจากไม้ขนาดเล็ก	กรรมการ
3. อาชีพเก็บหาของป่า	กรรมการ
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	กรรมการ
5.	
6.	

ในแต่ละกิจกรรม ให้กรรมการผู้รับผิดชอบจัดทำรายละเอียดของกิจกรรม วิธีการดำเนินการ
ระยะเวลา และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน เสนอต่อรองประธานกรรมการป่าชุมชนเป็นผู้รวบรวมเสนอ
ประธานกรรมการป่าชุมชนพิจารณาอนุมัติ ตามแบบฟอร์มตัวอย่างโดยมีแผนภูมิการปฏิบัติงาน ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป่าชุมชน

แบบฟอร์มที่ 3 การดำเนินกิจกรรม(ตัวอย่าง)

- กิจกรรม กิจกรรมบริหารจัดการป่า
 พัฒนาอาชีพด้านป่าไม้

กิจกรรมที่..... (ระบุกิจกรรม เช่น จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์).....

1. จัดทำป้ายป่าชุมชน ขนาด.....จำนวน.....ป้าย เป็นเงิน.....บาท
วิธีการ จ้างเหมา.....
  2. จัดทำป้ายแนวเขตป่าชุมชน ขนาด.....จำนวน.....ป้าย เป็นเงิน.....บาท
วิธีการ ประชาชนทำเอง โดยจัดซื้อวัสดุที่จำเป็น
    - 2.1 ค่าแผ่นเหล็ก ขนาด 4 x 8 ฟุต จำนวน.....แผ่น
    - 2.2 ค่าสีน้ำมัน
    - 2.3 ค่าจ้างแรงงานราษฎรจัดทำป้ายและติดตั้ง จำนวน.....คน
  3. ....
  4. ....
  5. ....
  6. ....
- ระยะเวลาดำเนินการ เดือน..... ถึงเดือน.....
 งบประมาณที่ใช้ทั้งหมด.....บาท
 กรรมการผู้รับผิดชอบ.....

กิจกรรม ☐ บริหารจัดการป่า ☐ พัฒนาอาชีพด้านป่าไม้	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ										กรรมการผู้รับผิดชอบ				
		ระยะเวลาการดำเนินการ														
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.		พ.ย.	ธ.ค.		
1.																
2.																
3.																
4.																
5.																

* หมายถึง ได้เสร็จหมาย ← ตามระยะเวลาดำเนินการที่กำหนด

แบบฟอร์มที่ 4 การขออนุมัติจ้างประชาชนปฏิบัติงาน

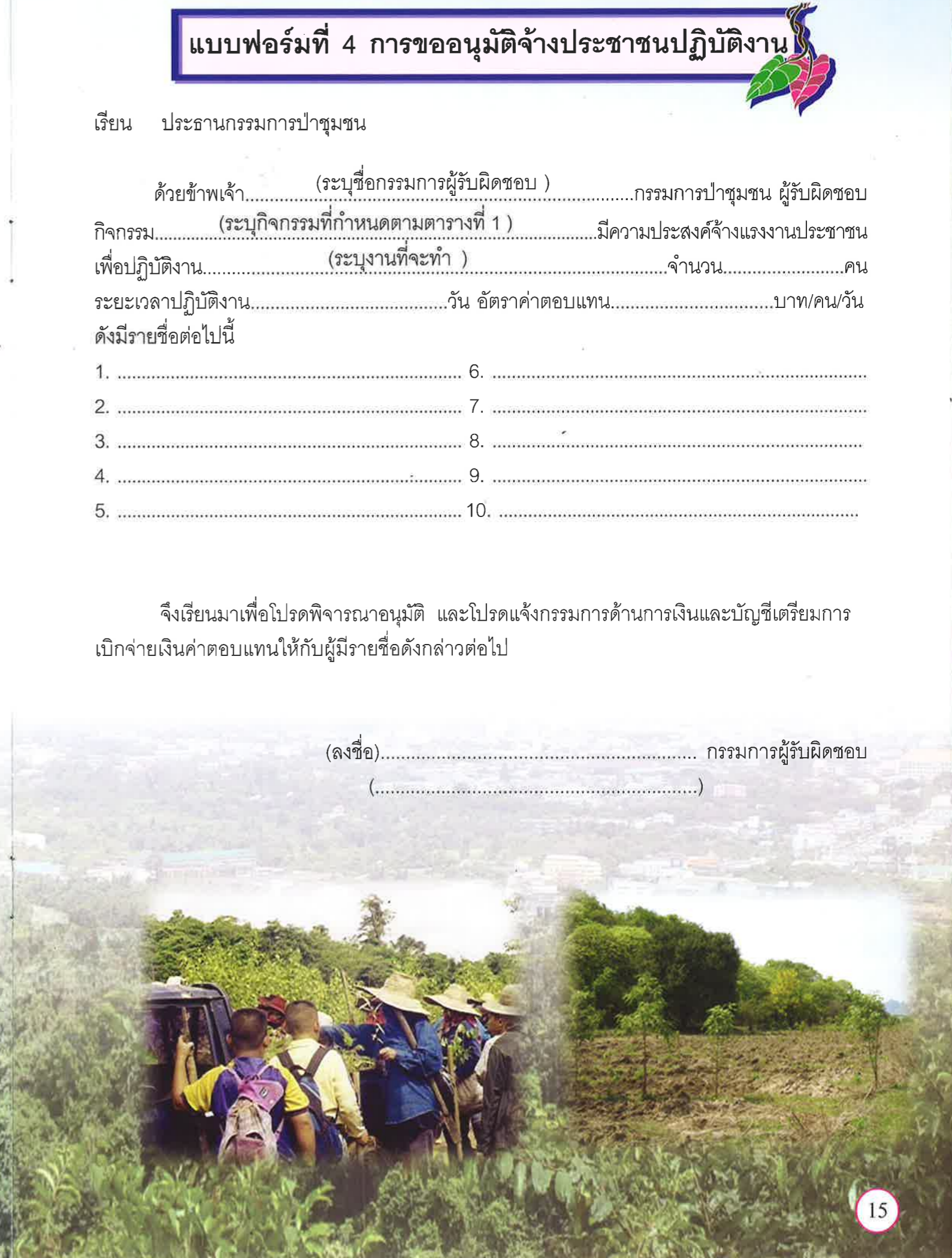
เรียน ประธานกรรมการป่าชุมชน

ด้วยข้าพเจ้า..... (ระบุชื่อกรรมการผู้รับผิดชอบ) .....กรรมการป่าชุมชน ผู้รับผิดชอบ
 กิจกรรม..... (ระบุกิจกรรมที่กำหนดตามตารางที่ 1) .....มีความประสงค์จ้างแรงงานประชาชน
 เพื่อปฏิบัติงาน..... (ระบุงานที่จะทำ) .....จำนวน.....คน
 ระยะเวลาปฏิบัติงาน.....วัน อัตราค่าตอบแทน.....บาท/คน/วัน
 ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. .... 6. ....
2. .... 7. ....
3. .... 8. ....
4. .... 9. ....
5. .... 10. ....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และโปรดแจ้งกรรมการด้านการเงินและบัญชีเตรียมการ
 เบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มีรายชื่อดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ)..... กรรมการผู้รับผิดชอบ
 (.....)

แบบฟอร์มที่ 5 การขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง

เรียน ประธานกรรมการป่าชุมชน

ด้วยข้าพเจ้า..... (ระบุชื่อกรรมการผู้รับผิดชอบ)..... กรรมการป่าชุมชน ผู้รับผิดชอบ
กิจกรรม..... (ระบุกิจกรรมที่กำหนดตามตารางที่ 1)..... มีความประสงค์จัดซื้อ/จัดจ้าง
(ระบุวัสดุที่จะซื้อหรืองานที่จะจ้างทำ)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานกิจกรรม.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และโปรดแจ้งกรรมการด้านจัดซื้อ/จัดจ้างดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ)..... กรรมการผู้รับผิดชอบ
(.....)

หน้าที่ของกรรมการด้านจัดซื้อ/จัดจ้าง

เมื่อประธานกรรมการป่าชุมชน อนุมัติให้กรรมการผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมจัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้กรรมการด้านจัดซื้อ/จัดจ้าง พิจารณาตรวจสอบราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพและราคาตามท้องตลาด เสนอให้ประธานกรรมการป่าชุมชนพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับเสนอชื่อกรรมการตรวจรับการจัดซื้อ/จัดจ้าง ไม่น้อยกว่า 2 คน โดยให้กรรมการผู้รับผิดชอบที่เสนอขอจัดซื้อ/จัดจ้าง ควรเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อ/จัดจ้าง หนึ่งคนแล้วจึงจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามที่ประธานกรรมการป่าชุมชนอนุมัติ

หน้าที่ของกรรมการด้านการเงินและบัญชี

1. รับผิดชอบการเบิกจ่ายและเก็บรักษาเงินอุดหนุนของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในกิจกรรมตามที่ประธานกรรมการประชุมชนอนุมัติให้ดำเนินการได้
2. จ่ายเงินในการปฏิบัติงานตามกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้รวบรวมหลักฐานการจ่ายเงินไว้ดังนี้
  - ค่าจ้างแรงงานประชาชน ให้ใช้หลักฐานการลงชื่อปฏิบัติงานตามที่กรรมการผู้รับผิดชอบเสนอ
  - ค่าจัดซื้อ/จัดจ้าง ให้ใช้ใบเสร็จรับเงิน ของผู้ขายหรือผู้รับเหมา หากไม่มีใบเสร็จให้ใช้ใบสำคัญรับเงินตามแบบฟอร์มที่.....6.....และให้ลงทะเบียนใบเสร็จไว้ในแบบฟอร์มทะเบียนใบเสร็จคุมตามบัญชี (แบบฟอร์มที่..8...)
3. จัดทำแบบฟอร์มบัญชีการรับจ่าย ตามข้อ 2 ตามแบบฟอร์มที่.....7.....
4. รายงานผลการจ่ายเงิน และยอดเงินคงเหลือให้ประธานกรรมการ และคณะกรรมการประชุมชนทราบเป็นระยะ

แบบฟอร์มที่ 6 ใบสำคัญรับเงิน

ใบสำคัญรับเงิน

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อ - นามสกุล .....
ที่อยู่ และโทรศัพท์ .....

ลำดับ ที่	รายการ	หน่วย นับ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย		จำนวนเงิน	
				บาท	สต.	บาท	สต.
หมายเหตุ				รวมเงิน			
				ภาษีมูลค่าเพิ่ม			
				รวมเป็นเงินทั้งสิ้น			

จำนวนเงิน (ตัวอักษร) .....

ลงชื่อ.....ผู้รับเงิน
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้จ่ายเงิน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

แบบฟอร์มที่ 7 บัญชีการรับจ่าย

บัญชีการรับจ่าย

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ - รายจ่าย					ผู้จ่ายเงิน ลงลายมือชื่อ	หมายเหตุ
		รับเงินสด	ค่าใช้จ่าย					
			บัญชีแยกประเภท					
			ค่าแรง งาน	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์/ จ้างเหมา	อื่นๆ		

แบบฟอร์มที่ 8 ทะเบียนใบเสร็จคุมตามบัญชี

ทะเบียนใบเสร็จคุมตามบัญชี

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ใบเสร็จ		หมายเหตุ
			เลขที่	เล่มที่	

รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

หมู่บ้าน/ชุมชน..... ตำบล .....

อำเภอ..... จังหวัด.....

งบประมาณ

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ..... บาท
- กิจกรรมบริหารจัดการป่า..... บาท
- กิจกรรมพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้..... บาท
- งบประมาณที่ใช้ไป ..... บาท
- งบประมาณคงเหลือ ..... บาท

กิจกรรมบริหารจัดการป่า

กิจกรรมที่ 1 .....

งบประมาณ..... บาท

ระยะเวลาดำเนินการ .....

ผู้รับผิดชอบโครงการ .....

ผลการดำเนินการ.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 .....

งบประมาณ..... บาท

ระยะเวลาดำเนินการ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....

ผลการดำเนินการ.....

.....
.....

กิจกรรมที่ 3 .....

งบประมาณ..... บาท

ระยะเวลาดำเนินการ .....

ผู้รับผิดชอบโครงการ .....

ผลการดำเนินการ.....

.....
.....

กิจกรรมการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้

อาชีพที่ 1.....

งบประมาณ..... บาท

ระยะเวลาดำเนินการ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....

ผลการดำเนินการ.....

.....
.....

อาชีพที่ 2.....

งบประมาณ..... บาท

ระยะเวลาดำเนินการ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....

ผลการดำเนินการ.....

.....
.....

ความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

ให้คณะกรรมการป่าชุมชนสำรวจความพึงพอใจ

ของประชาชน/ชุมชน ภายหลังจากการดำเนินงานกิจกรรมบริหารจัดการพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ แล้วประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านคุณภาพชีวิต

ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ต่ำ   ต่ำมาก

- ด้านสังคม

ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ต่ำ   ต่ำมาก

- ด้านเศรษฐกิจ

ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ต่ำ   ต่ำมาก

- ด้านการประกอบอาชีพ

ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ต่ำ   ต่ำมาก

อธิบาย.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรคจากการดำเนินงานของหมู่บ้าน/ชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

โครงการอื่นๆ ที่ต้องขอความช่วยเหลือเพิ่มเติม

1. โครงการ.....
    หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ.....
2. โครงการ.....
    หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ.....
3. โครงการ.....
    หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ.....
4. โครงการ.....
    หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ.....
5. โครงการ.....
    หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ.....

ภาพถ่ายกิจกรรมที่ดำเนินการ

ด้านที่สุด

ที่ กค 0409.6/ว 113

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 กทม. 10400

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๗ กันยายน 2548

สำนักงานเลขานุการกรม
เลขที่รับ 1513
เลขที่ส่ง 22 กย 48
เวลา

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน
เรียน ผู้บริหารทั่วไป

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงการคลัง ด้านที่สุด ที่ กค 0409.6/ว 113 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545
- 2. หนังสือกระทรวงการคลัง ด้านที่สุด ที่ กค 0409.6/ว 113 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546
- 3. หนังสือกระทรวงการคลัง ด้านที่สุด ที่ กค 0409.3/ว 115 ลงวันที่ 30 กันยายน 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 และ 2 กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน และหนังสือที่อ้างถึง 3 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินและการนำเงินส่งคลังตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล จึงเห็นสมควรยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง 1, 2 และ ข้อ 9 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุนในหนังสือที่อ้างถึง 3 และให้ส่วนราชการถือปฏิบัติดังนี้

ก. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป

1. กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้องค์กร เอกชน นิติบุคคล หรือกิจการอื่นเป็นสาธารณะประโยชน์ เช่น เงินบำรุงและอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศ เงินอุดหนุนโครงการอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เงินอุดหนุนมูลนิธิต่าง ๆ เป็นต้น

1.1 ให้หน่วยงานผู้เบิกส่งคำขอเบิกเงินมายังกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงานงบประมาณแล้ว สำหรับเงินอุดหนุนเป็นเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าตอบแทนที่มีลักษณะทำนองเดียวกันที่กำหนดจ่ายเป็นรายเดือนให้เบิกจ่ายตามวงเงินที่ต้องจ่ายจริงเป็นรายไตรมาส ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานเพื่อให้หน่วยงานจ่ายเงินให้องค์กรที่ได้รับเงินอุดหนุนต่อไป

1.2 กรณีหน่วยงานผู้เบิกจ่ายเงิน ให้ใช้หลักฐานการจ่ายเงินตามระเบียบของทางราชการเป็นหลักฐานการจ่ายเงิน เพื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

- 1.3 การบัญชีให้ปฏิบัติตามระบบบัญชีของทางราชการโดยอนุโลม
- 1.4 วิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งมิได้กำหนดไว้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

2. กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินงาน เงินอุดหนุนโครงการวิจัย อุดหนุนการฝึกอบรมผู้นำชุมชนระดับจังหวัด เป็นต้น

2.1 ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณกำหนดระเบียบภายในควบคุมการใช้จ่ายเงินเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอตั้งงบประมาณ เว้นแต่ค่าใช้จ่ายที่จ่ายตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร ให้เบิกจ่ายได้ตามหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของเงินอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาของราชการ เป็นต้น

2.2 ให้เปิดบัญชีเงินฝากเงินอุดหนุนทั่วไปกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ 2 ประเภท คือ ประเภทออมทรัพย์และประเภทกระแสรายวัน กรณีห้องที่ตั้งส่วนราชการผู้เบิกใดไม่มีธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ให้เปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์อื่นได้

2.3 ให้หน่วยงานผู้เบิกส่งคำขอเบิกเงินมายังกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงานงบประมาณแล้ว สำหรับเงินอุดหนุนเป็นเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าตอบแทนที่มีลักษณะทำนองเดียวกันที่กำหนดจ่ายเป็นรายเดือนให้เบิกจ่ายตามวงเงินที่ต้องจ่ายจริงเป็นรายไตรมาส โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานประเภทออมทรัพย์

2.4 กรณีที่ไม่สามารถขอเบิกเงินได้ทันภายในปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการขอคืนเงินไว้เบิกเหลือปีได้อีก 6 เดือนปฏิทินนับจากสิ้นปีงบประมาณ โดยถือว่ามิหนึ่ผูกพัน

2.5 การจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ให้จ่ายตามระเบียบที่กำหนดตามข้อ 2.1

การจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารตามข้อ 2.2 กรณีการสั่งจ่ายเงินด้วยเช็คให้สั่งจ่ายจากบัญชีประเภทกระแสรายวัน โดยโอนยอดตามจำนวนเงินจากบัญชีประเภทออมทรัพย์ไปเข้าบัญชีประเภทกระแสรายวันเท่าจำนวนที่สั่งจ่าย

2.6 การจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่เบิกไปแล้วให้จ่ายภายในปีงบประมาณ กรณีมีเงินเหลืออยู่และยังไม่สิ้นสุดโครงการให้รับดำเนินการให้เสร็จสิ้นอย่างช้าภายในปีงบประมาณถัดไป กรณีสิ้นสุดหรือยุบเลิกโครงการแล้วปรากฏว่ามีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

2.7 ดอกผลที่เกิดจากเงินฝากธนาคารและดอกผลที่เกิดจากเงินยืมที่ส่วนราชการจ่ายให้แก่ผู้ดำเนินงานโครงการวิจัย (ถ้ามี)ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

2.8 หลักฐานการจ่ายเงิน การบัญชี และวิธีปฏิบัติอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตาม

ข้อ 12 - ข้อ 14

2.9 การจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

3 กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ให้นำหน่วยงานผู้เบิกส่งคำขอเบิกเงินมายัง สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณแล้ว โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานเพื่อให้หน่วยงานจ่ายเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

3.2 หลักฐานการจ่ายเงิน การบัญชีและวิธีปฏิบัติอื่นๆ ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 1.2 - ข้อ 1.4 ภายในวงเงินตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณแล้ว

4. สำหรับเงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวันเด็กนักเรียน ให้เบิกได้ปีละ 2 ครั้ง

เงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือก ให้เบิกได้ทั้งจำนวนภายหลังจากมีการประเมินผลแล้ว เงินอุดหนุนเพื่อจ่ายเป็นสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของบุคลากรให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงในแต่ละคราวที่เกิดค่าใช้จ่าย

ข. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ให้นำหน่วยงานผู้เบิกส่งคำขอเบิกเงินมายังกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ เมื่อหนึ่งถึงกำหนดหรือใกล้ถึงกำหนดชำระ แล้วแต่กรณี เพื่อขอเบิกเงินจากคลัง โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงานเพื่อให้หน่วยงานจ่ายเงินให้แก่องค์กร เอกชน นิติบุคคล กิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป หรือกรณีเป็นการเบิกจ่ายให้หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการ กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโดยตรง หรือจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ต่อไป แล้วแต่กรณี

ค. การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือองค์กรอื่นใดของรัฐซึ่งเป็นผู้เบิกเงิน ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ ดันติยาพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง

กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านค่าใช้จ่ายในการบริหาร

โทร 0-2273-9984

โทรสาร 0-2273-9609

ระเบียบกรมป่าไม้

ว่าด้วย การควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน
กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

พ.ศ. ๒๕๔๙

เพื่อให้การดำเนินงาน ตามที่กรมป่าไม้ได้กำหนดแผนปฏิบัติงานและงบประมาณกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ในการปฏิบัติงานการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ สัมฤทธิ์ผล อาศัยความตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๖/ว ๑๒๖ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน ข้อ ๒.๑ จึงกำหนดระเบียบกรมป่าไม้ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใด เกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ที่ได้กำหนดไว้แล้วซึ่งขัดหรือแย้ง กับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมป่าไม้เป็นที่สุดท้าย

หมวดที่ ๑

บทวิเคราะห้ศัพท์

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมป่าไม้

“เงินอุดหนุน” หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งกรมป่าไม้ได้รับการจัดสรรเพื่อใช้จ่ายตามระเบียบนี้

“หน่วยงานรับผิดชอบ” หมายถึง หน่วยงานที่กรมป่าไม้สั่งการให้เป็นหน่วยปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

“ผู้รับเงินอุดหนุน” หมายถึง ประธานกรรมการป่าชุมชนของหมู่บ้านเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

“แบบเสนอโครงการ” หมายถึง แบบเสนอโครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อขอรับเงินอุดหนุนตามแผนปฏิบัติงานประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

“แบบอน.๑” หมายถึง แบบแสดงรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงิน งบเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ซึ่งกำหนดตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

“แบบ อน.๒”.....

“แบบอน.๒” หมายถึง แบบรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

หมวดที่ ๒

การเสนอโครงการและการพิจารณา

ข้อที่ ๖ ผู้รับเงินอุดหนุนต้องจัดทำแบบเสนอโครงการยื่นต่อหน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบแบบเสนอโครงการและจัดทำรายงาน อน.๑ เสนอต่อผู้อำนวยการ สำนักจัดการป่าชุมชน

ข้อที่ ๗ ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชนเป็นผู้พิจารณาและให้ความเห็นชอบแบบเสนอโครงการ และรวบรวมแบบเสนอโครงการที่ได้รับความเห็นชอบทั้งหมดเสนออธิบดีเพื่ออนุมัติการเบิกจ่ายเงิน

ข้อที่ ๘ ให้หน่วยงานรับผิดชอบแจ้งผลการพิจารณาแบบเสนอโครงการที่ได้รับอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน เป็นหนังสือให้ผู้รับการสนับสนุนทราบ

หมวดที่ ๓

หลักเกณฑ์ วิธีการ การจ่ายเงินอุดหนุน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน

ข้อที่ ๙ การจ่ายเงินอุดหนุน ให้สำนักงานเลขาธิการกรมดำเนินการดังนี้

(๑) ให้จ่ายเงินให้ผู้รับเงินอุดหนุนเป็นรายไตรมาส

(๒) การจ่ายเงินไตรมาสแรกให้ดำเนินการเมื่ออธิบดีได้อนุมัติการเบิกจ่ายเงิน ตาม

ข้อที่ ๗ แล้ว

(๓) การจ่ายเงินในรอบถัดไปได้ดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งจากผู้อำนวยการสำนัก

จัดการป่าชุมชน

ข้อที่ ๑๐ ให้หน่วยงานรับผิดชอบติดตามให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของผู้รับเงินอุดหนุนเป็นระยะ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน ตามแบบ อน.๒ ภายใน ๑๕ วัน ก่อนสิ้นไตรมาส

ข้อที่ ๑๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชนพิจารณาผลการปฏิบัติงานตามข้อที่ ๑๐ หากเห็นสมควรจ่ายเงินให้ผู้รับเงินอุดหนุนในรอบถัดไป ให้แจ้งสำนักงานเลขาธิการกรมจ่ายเงิน ตามข้อที่ ๙ (๓)

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(นายฉัตรชัย รัตโนภาส)

อธิบดีกรมป่าไม้

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน

กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2549

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงบประมาณบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วม ผลผลิตการบริการด้านป่าไม้ กิจกรรมหลักส่งเสริมและพัฒนาป่าไม้ กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2549 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุผลตามแผนงาน จึงสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณสำหรับงบเงินอุดหนุน ไว้ดังนี้

1. แนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่

ให้หน่วยงานรับผิดชอบตามแผนงานและงบประมาณฯ ประสานงานแจ้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนแห่งท้องถิ่น ร่วมจัดทำตารางการปฏิบัติงานในการดำเนินการส่งเสริมและติดตามผลการปฏิบัติงานของหมู่บ้าน เป้าหมายโดยให้ดำเนินการดังนี้

1.1 ให้คำแนะนำหมู่บ้านเป้าหมายให้ทราบวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากกรมป่าไม้ ให้เกิดประโยชน์ในการดูแลรักษา และฟื้นฟูป่า

1.2 แนะนำหมู่บ้านเป้าหมายให้จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐที่จะขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกรมป่าไม้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นไปตามความต้องการของชุมชนโดยให้พิจารณา ดังนี้

(1) กิจกรรมการบริหารจัดการป่า ควรมีลักษณะที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา หรือฟื้นฟูป่าชุมชน ให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

(2) กิจกรรมการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ ควรมีลักษณะส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยเน้นเพิ่มมูลค่าผลผลิต

(3) หลีกเลี่ยงกิจกรรมในลักษณะที่เป็นเชิงเกษตร ประมง หรือปศุสัตว์ อันจะทำให้ไม่สอดคล้องกับการบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืน

1.3 เป็นที่ปรึกษาหมู่บ้านเป้าหมายในการประชุมคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนของหมู่บ้านดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน และให้คำแนะนำคณะกรรมการดังกล่าวจัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐให้เป็นไปตาม ข้อ 1.2 และสอดคล้องกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.4 เมื่อได้รับแบบเสนอโครงการตาม ข้อ 1.3 แล้วให้หน่วยงานรับผิดชอบตรวจสอบและจัดทำรายงาน แบบ อน.1 เสนอผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชนเพื่อพิจารณา

1.5 ให้หน่วยงานรับผิดชอบแจ้งผลการพิจารณาแบบเสนอโครงการที่ได้รับอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน เป็นหนังสือให้ผู้รับการสนับสนุนทราบ และสำเนาแบบเสนอโครงการดังกล่าวปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ในสำนักงาน 1 ชุด ที่ทำการอบต.ท้องที่ของหมู่บ้านเป้าหมาย 1 ชุด และในที่เปิดเผยให้เห็นง่ายในหมู่บ้านเป้าหมาย 1 ชุดไม่น้อยกว่า 90 วัน นับแต่วันปิดประกาศโดยให้ลงวันที่ปิดประกาศในใบปิดประกาศ นั้นด้วย

1.6 ให้หน่วยงานรับผิดชอบติดตามและให้คำแนะนำการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของหมู่บ้าน เป้าหมายให้เป็นไปตามแบบเสนอโครงการ และจัดทำรายงานตามแบบ อนุ.2 เสนอผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชนภายใน 15 วัน ก่อนสิ้นไตรมาส

2. แนวทางปฏิบัติสำหรับราษฎรหมู่บ้านเป้าหมาย

2.1 ดำเนินการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดกิจกรรมบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ และคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน

2.2 ประชุมคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประธานคณะกรรมการป่าชุมชน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหน้าที่เป็นผู้รับเงินอุดหนุนจากกรมป่าไม้แล้ว นำเข้าบัญชีเงินฝากที่กรมการด้านการเงินและบัญชี ได้เปิดบัญชีไว้

(2) ด้านการเงินและบัญชี ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหน้าที่เปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์หรือ กระแสรายวัน กับธนาคารในพื้นที่ ชื่อบัญชี "เงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน บ้าน....." และทำทะเบียนรับจ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับไว้เป็นหลักฐาน

(3) ด้านการเบิกเงินจากบัญชีเงินฝาก ต้องกำหนดผู้มีอำนาจเบิกเงิน จำนวน 3 คน

(4) ด้านการบริหารจัดการป่า

(5) ด้านการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้

(6) ด้านการพิจารณาจัดซื้อ - จัดจ้าง

(7) ด้านการติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงาน

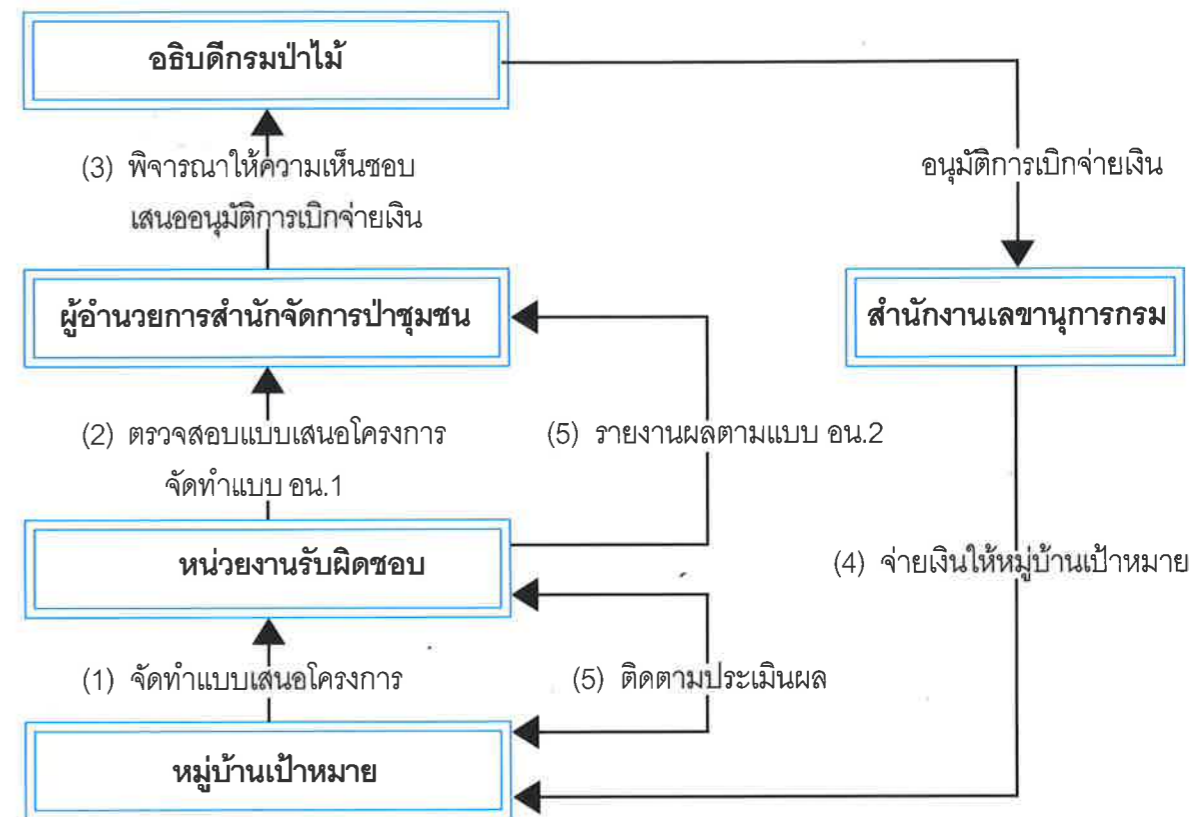
2.3 จัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐยื่นต่อหน่วยงานรับผิดชอบ

2.4 ดำเนินการและใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ใน การดูแลรักษา และฟื้นฟูป่าอย่างยั่งยืน

2.5 รวบรวมหลักฐานเอกสารในการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับ เพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบได้ในภายหลัง

ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
สำนักจัดการป่าชุมชน

แผนภูมิขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

การจัดทำและเสนอแบบเสนอโครงการ

หน่วยงานรับผิดชอบให้ปฏิบัติตามแนวทางดังนี้

(1) แนะนำหมู่บ้านเป้าหมายจัดเวทีประชาคมเพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมที่จะทำและคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนของหมู่บ้านจัดทำแบบเสนอโครงการ ยื่นต่อสำนักงานป่าไม้สาขาและดำเนินงานตามแบบเสนอโครงการที่ได้รับอนุมัติเงินอุดหนุนจากกรมป่าไม้

(2) สำนักงานป่าไม้สาขาตรวจสอบแบบเสนอโครงการ พร้อมจัดทำแบบ อนุ.1 แล้วรวบรวมเสนอผู้อำนวยการสำนักงานจัดการป่าชุมชนเพื่อพิจารณา

การพิจารณาแบบเสนอโครงการและการอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุนปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.6 ว126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 ซึ่งระบุให้เจ้าของงบประมาณกำหนดระเบียบภายในควบคุมการใช้จ่ายเงินงบเงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้ พ.ศ.2549 โดยมีขั้นตอนการพิจารณาและการอนุมัติการเบิกจ่ายเงินให้กับหมู่บ้านเป้าหมาย ดังนี้

(3) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการป่าชุมชนเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแบบเสนอโครงการและรวบรวมเสนออธิบดีกรมป่าไม้เพื่ออนุมัติการเบิกจ่ายเงิน (ระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อที่ 7)

(4) การจ่ายเงินอุดหนุนให้สำนักงานเลขานุการกรมดำเนินการดังนี้(ระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อที่ 8)

- ให้จ่ายเงินให้ผู้รับเงินอุดหนุนเป็นรายไตรมาส
- การจ่ายเงินไตรมาสแรกเมื่ออธิบดีกรมป่าไม้ได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินแล้วตามข้อ (3)

(5) การติดตามผลการใช้จ่ายเงินของหมู่บ้านเป้าหมาย ให้สำนักงานป่าไม้สาขาติดตามให้ข้อเสนอแนะเป็นระยะ และรายงานผลตามแบบ อนุ.2 ภายใน 15 วันหลังสิ้นไตรมาส (ระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อที่ 10)

.....